

Motion till riksdagen 2009/10:Ju350

**av Yvonne Andersson och Chatrine Pålsson
Ahlgren (kd)**

Unga brottslingar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ungdomsdomstolar och ungdomsrotlar vid åklagarväsendet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Statens institutionsstyrelse bör få huvudansvaret även för eftervården av unga brottslingar som dömts till sluten ungdomsvård.

Ungdomsdomstolar

Det är särskilt viktigt med en snabb handläggning av ungdomsmål eftersom sambandet mellan brott och straff då markeras tydligare. Den unge kan se sambandet mellan gärningen och reaktionen på den. En snabb hantering av ungas ärenden underlättar för dem att bryta den brottsliga banan tidigt och därmed undvika att ett kriminellt beteende befästs. Hanteringen av unga lagövertredare mellan 15 och 18 år kräver specialiserade kunskaper och erfarenhet, vilket man har förstått inom både polisen och domstolsväsendet. Ett sätt att förbättra förutsättningarna för en skyndsam handläggning av ungdomsmål, utan att för den skull ge avkall på rättssäkerheten, är att särskilda ungdomsrotlar inrättas inom åklagarväsendet och särskilda ungdomsdomstolar. Särskilda kompetenskrav ska ställas på de personer som arbetar vid dessa rotlar och ungdomsdomstolar. Med ett tidigare ingripande och med snabbare behandling och rehabilitering skulle återfallsfrekvensen minska.

Målet med ungdomsdomstolar är att minska handläggningstiderna avsevärt genom att ungdomar som gjort sig skyldiga till vardagsbrottslighet och blivit ertappade på bar gärning kan dömas omgående och få sitt straff. Tanken är att hanteringen av ärendet där gärningsmannen såväl som hans eller hennes för-

Fel! Okänt namn på

äldrar liksom företrädare för polis och socialtjänst ska finnas representerade ska ske mycket kort tid efter gärningen. Den unge kan sedan antingen vara på fri fot eller tillfälligt omhändertagen. En sådan handläggning skulle innebära ett avsevärt större inslag av muntlighet med motsvarande minskning av administrationen. Därför bör det även införas särskilda ungdomsrotlar inom åklagarväsendet. Dessa skall skyndsamt och kompetent utreda brott där ungdomar är inblandade. Fortbildning och fortlöpande kompetensutveckling är särskilt angelägen inom detta område.

Att en snabb handläggningstid skulle leda till sämre rättssäkerhet menar vi är felaktigt. När det är angeläget att snabbt få fram vad som hänt och orsakerna därtill så tillsätter man ofta en haverikommission som omedelbart utreder saken. I de flesta fall framkommer de bästa och säkraste uppgifterna nära händelsen, inte veckor, månader eller kanske ibland till och med år efter händelsen.

Specialutbildad personal genom hela kedjan är nödvändigt. De unga ska träffa poliser, åklagare och domare som vet att bemötande och förhör av unga bör ske på särskilt sätt. Erfarenheterna av särskilda ungdomsåklagare inom åklagarväsendet, liksom särskilda domare som handlägger ungdomsmål vid de större domstolarna är goda. Det är viktigt att sådan kompetens finns även vid de mindre domstolarna.

Statens institutionsstyrelse

Statens institutionsstyrelse, Sis, är en statlig myndighet som bildades 1993 och bedriver bland annat vård och behandling av ungdomar. Det är Sis som ansvarar för den slutna ungdomsvården i Sverige.

Idag tar ingen huvudansvar när en ung person begår brott utan ansvaret är utspritt på socialtjänst, polis och föräldrar. I många fall väntar kommunernas socialtjänst för länge med att hjälpa ungdomar som hamnat snett. Detta är både en ekonomisk och en ideologisk fråga. Socialtjänsten, som har lägsta möjliga omhändertagande som sitt mål, vill så långt som möjligt ha en öppen vårdform. Detta är inte alltid det bästa alternativet. Kristdemokraterna anser att med ett tidigare ingripande och med snabbare behandling och rehabilitering skulle möjligheten vara större att komma till rätta med problemen i den unges liv.

Lag om verkställighet av sluten ungdomsvård, LSU, finns sedan 1999 och är en frihetsberövande påföljd. Det innebär att tingsrätten kan döma ungdomar mellan 15 och 17 år som begår brott till sluten ungdomsvård i stället för fängelse. Siffror från Brå visar att 75 procent av ungdomarna återfaller i brott efter sin tid på ungdomshemmen. En förklaring till detta kan vara bristen på uppföljning.

Varje ung person borde få en kontaktperson som de kan vända sig till. Det ska vara en kontaktperson som också vidtar åtgärder när den unga personen är på väg i fel riktning. För närvarande utreder regeringen eftervården efter avtjänat straff. Kristdemokraterna vill att påföljden ska utformas så att eftervård

Fel! Okänt namn på

alltid ingår. En lagstadgad eftervård innebär att individen inte kan välja bort den. Vi menar också att Sis bör få ansvaret för hela kedjan inklusive eftervården. Den bör ske i samverkan mellan Sis, polis, och socialtjänsten, med Sis som huvudansvarig.

Stockholm den 5 oktober 2009

Yvonne Andersson (kd)

Chatrine Pålsson Ahlgren (kd)